

Motion till riksdagen 2008/09:Fö284

av **Lars Gustafsson m.fl. (kd)**

Ersättning till jordbrukare vid klimatrelaterade katastrofer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nationell skördeskadefond för skogs- och jordbruksnäringarna.

Motivering

De areala näringarna utgör en omistlig del av det svenska näringslivet, inte minst mot bakgrund av vikten att upprätthålla en hög nivå av självförsörjning i vårt land. Skogs- och jordbruksnäringarna skiljer sig dock från andra näringar genom sitt stora beroende av klimat och miljö. Påverkan av naturkrafter har en avgörande betydelse för lönsamheten och förutsättningarna att bedriva verksamhet.

Under senare år har vårt land drabbats av extrema väderomslag. Under sommaren 2006 följdes torka av kraftiga regn i Skåne. Under sommaren 2007 uteblev visserligen torkan, men regnet blev desto värre. Inte minst södra Sverige drabbades hårt, och många lantbrukare fick se sina skördar gå till spillo. För enskilda lantbrukare handlade det om avkastningar i mångmiljonklassen som dränktes av regnet, vilket i många fall innebar ekonomisk katastrof. Såväl Halland som Östergötland var hårt drabbade.

Sommaren 2008 drabbades inte minst Mälardalen av nederbörd och låg temperatur, som medförde mycket dåliga spannmålsskördar.

Många europeiska jordbruksproducerande länder har någon form av katastrofskydd för jordbruket i situationer som dessa, och även i USA finns flera permanenta program för att hjälpa jordbrukare att återhämta sig ekonomiskt efter en naturkatastrof. Dessa fonder finns på både federal nivå och delstatsnivå i form av bland annat skördeförsäkringsprogram och akuta katastroflån.

Fel! Okänt namn på

Jordbrukare har naturligtvis skyldighet att försäkra sina ägor och produktionsmedel, liksom att sköta exempelvis dikningar, men det finns också situationer de inte kan försäkra sig emot.

Efter stormen Gudrun gavs därför möjligheter för skogsbrukare att ansöka om kompensation. Även för lantbrukare har det funnits vissa kompensationsmöjligheter vid dåliga eller uteblivna skördar genom främst EU. Privata försäkringar utgör bara delvis ett alternativ, då ersättning endast betalas ut för skador orsakade av hagel och torka, eller om lantbrukarna hunnit skörda sina grödor och de blir förstörda – exempelvis av översvämning – i magasinerna. Med tanke på de förändringar vi ser i klimatet menar vi att en sådan gränsdragning är orimlig.

Det permanenta skördeskadestydd som tidigare fanns i Sverige avskaffades 1994 efter överenskommelse mellan LRF (som då var huvudman) och staten (som hade övergripande ansvar) på grund av vissa brister i utformningen. Även sedan skördeskadefonden avskaffades kvarstår dock det statliga ansvaret vid skador av naturkatastrofkaraktär. Frågan är hur det ska utformas i praktiken.

Lantbrukarnas Riksförbund, LRF, har framfört tankar på en katastroffond med någon form av gemensamt försäkringsskydd, där lantbrukare också deltar med viss egenfinansiering. En alternativ lösning är en förlängning av periodiseringsfonden för lantbrukare som drabbas av skördeskador orsakade av naturrelaterade katastrofer. Detta var en metod som användes vid de senaste stormskadorna. Hur den exakta utformningen av ett katastrofstöd ska utformas måste dock utredas i samverkan med parterna inom jordbruksnäringen och dess organisationer i syfte att uppnå en långsiktig lösning på ett sannolikt eskalerande problem med stora återkommande vädersvängningar.

De senaste årens katastrofer för jord- och skogsbruket kan mycket väl upprepas under kommande år. Utifrån de erfarenheter vi nu har, menar vi att det finns ett överhängande behov av att åter upprätta en nationell skördeskadefond, ur vilken lant- och skogsbrukare kan ansöka om kompensationer vid en klimatrelaterad katastrof.

Stockholm den 2 oktober 2008

Lars Gustafsson (kd)

Mikael Oscarsson (kd)

Otto von Arnold (kd)